

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Confessionis Avgvstinianae, Et Avgvstanae

Hänlin, Georg

Friburgi Helvetiorum, 1592

VD16 H 131

Articvlvs 12 De Poenitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29407

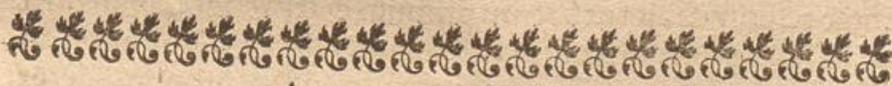
procedere, nisi ab occulto velut exeundo manifestari? Sed ut confitearis, Deus facit magna voce clamando, id est, magna gratia vocando, ideò cum processisset mortuus adhuc ligatus, confitens & adhuc reus, ut solverentur peccata ejus, ministris hoc dixit Dominus, Solvite illum, & finite abire: quid est Solvite, & finite abire? Quæ solveritis in terra, soluta erunt & in cœlo.

Idem Lib. Quinquaginta Homiliarum, Homil. 41. Tomo 10. colum. 526. A. B.

Et aliud dico, nō solūm post pœnitentiam ab istis vitijs (ebrietate, concupiscentia, furto, multi loquio,) sed & antè pœnitentiam dum sanus est; quia si ad ultimum vite steterit, nescit si ipsam pœnitentiam accipere, ac Deo & Sacerdoti peccata sua confiteri poterit, &c.

Dicit Pappus, docere cōfessionem Augustinum in locis istis, sed nō omnium peccatorum. At præterquam quod loca adducta ostendūt, explicanda esse peccata; ita ut possit ab Antistite satisfactionis definiri modus, cognosci item peccatorum gravitas, nō etiam vel à Pappo, vel à quovis alio reddi potest ratio constās & firma, cur explicari unum debeat, & nō aliud. Siquidem quæ ratione ad remissionem unius requiritur cōfessio, eadem ratione requiritur etiam ad remissionem alterius.

Ex quibus omnibus fit, ut & hīc impudēter Pappus scripserit, ex omnibus Libris D. Augustini indubitatis nē unicum quidem pro Confessione Auriculari produci posse testimonium.

ARTICVLVS XII.

DE PŒNITENTIA.

Anæ sunt, & Augustinianæ in hoc Articulo Conclusiones Prima, & Secunda: quorum Prior *habet; Lapsis post Baptismum contingere posse remissionem peccatorum, quocumque tempore, cum convertuntur.* Posterior; *Ecclesiam talibus redeuntibus ad pœnitentiam, absolutionem impartiri debere; intellige, si fecerint, quæ requiruntur.* Idem iudicium de Septima,

ma, in qua damnantur *Anabaptista*, qui negant semel *justificatos* posse amittere *Spiritum sanctum*. Octava, ubi damnat eos, qui contendunt quibusdam tantam perfectionem in hac vita contingere, ut peccare non possint. Modò intelligat de peccatis quibusvis, etiam venialibus, & cursu communi, sive lege ordinaria: si enim hoc nē per privilegiū quidem extraordinariē alicui cōcedi posse à Deo contendant, Augustino adversantur expressè, qui ab hoc eximit D. Virginem lib. de natu. & grat. cap. 36. Tom. 7. colum. 747. D. Excepta itaque, inquit, (ut & Pappus ipse hīc citat in testimonio tertio pro cōclusionē Octava) Sancta Virgine Maria, de qua propter honorem Domini nullam prorsus cū de peccatis agitur, habere volo quæstionem; indè enim scimus, quòd ei plus gratiæ collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum, quia concipere ac parere meruit eum, quem constat nullum habuisse peccatum.

Rejiciuntur autem, tanquam vel in totum, vel ex parte falsæ, & contrariæ Augustino, Tertia, quæ asserit; *Pœnitentiam propriè his duabus partibus constare, Contritione, & Fide*; si modò velint, & intendant, istis duobus, tanquam partibus vel essentialibus, vel integrantes, totam cōstare, & perfici pœnitentiā; Sin verò hæc duo ad pœnitentiā suo modo cōcurrere, & requiri dicere velint; neque Augustinum, neque nos reluctantes habebunt. Tantū fidem nō plus ad pœnitentiā, quàm quodcunq; aliud opus bonum requiri, operumq; bonorum causam & originem esse, unā concedāt. Contritionem ipsi etiam nos inter partes pœnitentiæ referimus, ita ut locum primum eidem concedamus. At quia Thesis priorem sensum videtur intendere, per hoc quod dicitur, his duabus partibus pœnitentiā cōstare propriè; agè, ex Augustino notum faciamus, illum præter hæc duo plus quiddam ad perfectam & veram Pœnitentiā requirere, puta Confessionem, & Satisfactionem: quæ duo cum Contritione præsupposita jam in pœnitente fide Catholici omnes requirūt. Et de Confessione quidem satis ex paulò antea allatis locis apud Articulum præcedentem cōstat, utpote in quibus tam necessariam illam judicat, ut vix unquam pœnitentiæ sine Confessione meminerit.

De Satisfactione ex sequentibus, &c.

August.

August. in Enchiridio cap. 70. Tom. 3. colum. 177. A. B.

Sanè cavendum est, nè quisquam existimet, infanda illa crimina, qualia qui agunt, regnum Dei nō possidebunt, quotidie perpetranda, & eleemosynis quotidie redimenda. In melius quippè est vita mutāda, & per eleemosynas de peccatis præteritis est propitiandus Deus, &c. Et mox: Nemini enim dedit laxamentū peccandi, quamvis miserando deleat jam facta peccata, si nō satisfactio congrua negligatur. Lege etiam caput præcedens.

Idem Lib. Quinquaginta Homiliarum, homil. 30. Tomo 10. colum. 562. D.

Non enim sufficit mores in melius commutare, & à factis malis recedere, nisi etiam de his quæ facta sunt, satisfiat Deo per pœnitentiæ dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium, cooperantibus eleemosynis, &c.

Idem eadem homilia colum. 557. a.

Quisquis hoc tempore per merita obedientiæ, & per satisfactionem pœnitentiæ non sibi providit locum in corpore Sacerdotis, quâ fronte impudentiæ tunc volet averti faciem Dei à peccatis suis, &c.

Neque obstant loca tria citata à Pappo pro hac Conclusionem; præterquam enim quod si probant quicquam, probant nihil nisi requiri ad pœnitentiæ fidem & cōtritionem; alia autem non excludunt, etiam Contritionis nō aliter nisi sub nomine pœnitentiæ meminerunt, primusq; in ordine fidem pœnitentiæ fundamentum constituit, quod nō plus de illa, pœnitentiæ scilicet, quàm alio quocunq; opere bono dici potest & debet. Secundus arguit peccatum fatentes, de eodem sibi succensentes, nō tamen se humiliantes. Sed quid hæc vel ad propositum, vel cōtra sententiam nostram? Tertius ostendit, ad pœnitentiæ certam requiri odium peccati, & amorem Dei, quæ tātum abest, ut sententiam Pappi juvent, ut potiùs evertant.

Quarta Conclusio, in qua definiunt, vel describunt *Contritionem*, ita ut apud eam intelligant; terrores incussos conscientia, agnito

peccato, &c. Quæ quidem rejicitur, si his terroribus omnem Contritionis vim, & naturam, vel principalem saltem absolvi velint. Siquidem præter terrores hos Augustinus, peccati, sive vitæ malè actæ, odium, & amorem Dei, ipso Pappo teste, in tertio testimonio Tertiarum Conclusionis, in pœnitente frequenter communiterq; requirat.

Idem August. Lib. Quinquaginta Homiliarum, homilia ultima Tom. 10. col. 552. C.

Omnis enim, qui jam arbiter volūtatis suæ cōstitutus est, cū accedit ad sacramēta fidelium, nisi eum pœniteat vitæ veteris, novam non potest inchoare. Ab hac pœnitentia, cum baptizatur, soli parvuli sunt immunes.

Idem in Psalm. 74. Tom. 8. colum. 817. B.

Qui se cōterit, irascitur sibi; se habeat iratum, ut habeat illum propitium; se habeat judicem, ut illum habeat defensorem.

Neque his adversantur duo Pappi loci: prior enim in pœnitente jactantiam & superbiam damnat; alter verò Confessionem exemplo Davidis post peccatum Peccavi inquiētis, requirit. Sed quid hæc faciūt ad probandum Contritionis vim omnem contineri terroribus istis incussis cōsciētiae, agnito peccato: maxime etiam cū in neutro horum Augustinus Contritionis meminerit, ut mirum sit, Pappum non erubuisse, cū hæc ascriberet.

Quinta Conclusio Pappi; *Fidem concipi, dicens, ex Evangelio, seu Absolutione, & credere propter Christum remitti peccata, & consolari conscientiam, & ex terroribus liberare, &c.* rejicitur. Illa enim vera licet sit, magnam partem, si quidem loquamur de fide in sensu Catholico, qui antea expositus est, Articulo Quarto de Iustificatione; tamē si de fide speciali Lutheranorum accipiatur, & veritati, & Augustino repugnat, ut ex dictis in eodem articulo apertissimum est. Accedit, quòd nō apparet, quomodo ex Absolutione fides nascatur & fiat, si quidem eam præcedat, ipsis etiam Adversarijs cōfitentibus, qui fidem partem pœnitentiæ faciunt; absolutio verò est aliquid posterius.

Neque incommodant nobis ullo modo, etiam hęc duo loca Pappi

Pappi: Nihil enim aliud habent, quàm pœnitenti confidendum nō in se, & sua iustitia; sed in misericordia Dei, & sacrificio, quod pro nobis oblatum est, quod nemo negat. Quomodo autē per hoc Augustinus nō tollat nostras dispositiones, & præparaciones ad cōsequendam justificationis gratiam, ex ijs, quæ in articulo de Iustificatione produximus, cognoscere quisque poterit. Et primus quidem locus hīc à Pappo citatus, ex propitiatione, quæ apud DEVM est, nō concipi, inquit, fidem istam specialem, quam Lutherani jactitāt, & contra omnem Scripturam nobis obtrudere volūt, sed spem esse unam; quod cum Augustino semper docuimus. Monuimus etiam subinde, errare adversarios, qui fidem cum spe, & fiducia confundunt. Secundus locus tantū docet, nō esse desperandum; id verò quid ad fidem istam absurdam, quæ ex Absolutione concipi debet?

Sexta Cōclusio admittitur eatenus, quatenus docet, *sequi debere opera, quæ sunt fructus pœnitentiæ*. Vellemus tamen, ut operibus ijsdem, quæ à jam per Christum mediante pœnitentiā, justificatis, fiūt, ut merendi, ita & satisfaciendi vim, nō quidem pro culpa, vel pœna æterna, quæ solius Christi merito pœnitenti condonatur, sed temporali, ad quam post remissionem, & culpæ, & pœnæ æternæ communiter adhuc virtute iustitiæ divinæ obligati sumus, unā cōcederēt, & hoc quidem cum Augustino, ut patet de eo ex citatis superiùs pro Satisfactione, & meritis operum bonorum factorum à justificatis, locis & testimonijs.

Decima Conclusio damnans *non docentes remissionem peccatorum per fidem contingere, sed propter nostram dilectionem & opera*, damnatur & ipsa. Et quidem ex mente Augustini, si solam fidem requiri statuat, eamq; specialem, & nihil prorsus cōducere eò cætera opera velit, prout ex citatis antea locis, pro valore operum præcedentium justificationem, satis constat.

Vndecima Conclusio, rejiciens docentes *necessarias esse Canonicas satisfactiones ad redimendas pœnas æternas*; si Catholicos notet, injuriam ipsis facit: quia illi satisfactiones istas valere dixerūt, nō ad redimendas æternas pœnas, sed temporarias dūtaxat, & purgatorij; & hoc quidem ex mente Augustini, ut ex dictis in hoc eodem Articulo circa Conclusionem sextam manifestum est.

Quia

Quia verò Pappus hîc subjungit, Augustinum in hoc loco, & articulo, de purgatorio sibi ipsi nō constitisse; modò enim hujusmodi locum esse affirmasse, aut saltem posse esse nō negasse; modò dubitasse; modò, & quidem reète, prorsus pernegasse; vindicandus est necessariò hîc vir sanctus, & ostendendum, ipsum firmiter semper tenuisse, & credidisse locum, in quo expiarentur animæ, decedentes hinc cum aliqua ad pœnam obligatione. Illud igitur clarum est ex locis sequentibus, quorum aliqua etiam Pappus ipse hîc annotavit.

*Augustinus de Genesi ad literam contra Manichæos,
Lib. 2. cap. 20. Tom. 1. col. 843. B.*

Sed qui fortè agrum nō coluerit, & spinis eum opprimi permiserit, habet in hac vita maledictionem terræ suæ, in omnibus operibus suis; & post hanc vitam habebit vel ignem purgationis, vel pœnam æternam.

*Idem Lib. Quinquaginta Homiliarum, homil. 16. Tom.
10. colum. 450. C.*

Hi verò, qui temporalibus pœnis digna gesserunt, de quibus Apostolus dicit: Si cujus opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamē quasi per ignem, per fluvium igneum de quo propheticus sermo commemorat; Et fluvius igneus curreat ante eum; per fluvium igneum, & vada ferventibus globis horrenda transibunt.

*Idem Serm. 41. de Sanctis, qui est quartus de Animab.
defunctorum, & totus de igne purgatorij, Tom. eo-
dem, col. 1251. D.*

Sed dicit aliquis; non pertinet ad me, quamdiu moras habeam, si tamen ad vitam æternam perrexero; nemo hoc dicat, fratres charissimi; quia ille purgatorius ignis durior erit, quàm quod potest in hoc seculo pœnarū videri, aut cogitari, aut sentiri, &c.

Idem Lib. 21. cap. 16. de Civit. Dei, Tom. 5. col. 1297. D.

Non tantum pœnis (loquitur de infantibus baptizatis mo-
sienti-

rientibus) non preparatur æternis, sed nec ulla post mortem purgatoria tormenta patitur.

Idem eodem Lib. cap. 24. colum. 1307. a.

Nam pro defunctis quibusdam, vel ipsius Ecclesiæ, vel quorūdam piorum exauditur oratio.

Neque vir sanctus simpliciter tantum locum hūc adstruit, sed & qui hoc igne purgandi sint, & qui minus, multis in locis determinat; Maximè lib. 21. de Civit. Dei cap. 1. Item Serm. 41. de Sanctis. Alibi etiam opera, quibus animæ ibidem detētæ maximè juvantur, definit; puta Serm. 34. de verbis Apostoli. Item lib. 9. Confessionum cap. 12. Epist. 64. ad Aurelium in Enchiridio cap. 110. & aliās si sequentissimè.

Nihil juvāt Pappum loca adducta, in primis nō tria illa, in quibus dicit Augustinum dubitasse. In Primo enim non dubitat de purgatorio, live de pœnis, quas ibidem cōstitutæ animæ patiuntur; sed de modo, & qualitate, quæritque, an animæ post hanc vitā urantur igne illo doloris de amissione temporalium, quo hīc uri solent, cum rebus valdè dilectis carere coguntur.

In Secundo patiter nō dubitat de pœna purgatorij, sed pœna certa; quærit namque, an qui hīc inordinatè dilexit divitias, vel uxorem, transiens ex hoc mundo & vita ad aliam, ex quo invitus illa, quæ immoderatè hīc dilexit, deserit, etiam hūc dolorem post hanc vitam sensurus sit, & experturus.

In Tertio itidem non dubitat de loco Purgatorij; sed modo & qualitate pœnæ, sive ignis; quærit enim, & dicit, posse quæri; an ignis purgatorij secundum substantiam sit idem cum igne gehennali.

Octo verò locis, in quibus Pappus Augustinum purgatorium prorsus negasse scribit, nihil efficit aliud, quàm quòd vanitatem, & temeritatem suam manifestè prodit. Primus enim nō purgatorium negat, sed locum corrigendi post hanc vitā, mores; quòd neq; nos infitiamur: nō enim qui in purgatorio sunt, mores mutant, ut ex bonis mali, vel ex malis boni fiant; sed pœnas temporarias, quas adhuc debent pro peccatis, in hac vita nō plenè expiatis, exsolvūt. Secundus illud Salvatoris, Donec solveris novissimum

K

vissimum

vissimum quadrantem, de pœna æterna accipi posse probat; sed quomodo Pappus hinc, Augustinum Purgatorium negare, concludet? Tertius statuit optimè & verissimè nō nisi duo æternitatis loca; scilicet regnum cælorum, & gehennam: tertium, qui purgationis est, & temporarius, nō tollit, quod ex toto contextu, qui de parvulis non baptizatis, liquet. Quartus aliud nō ostendit, quàm conversioni, & pœnitentiæ post hanc vitam nō esse locum: minimè autem ostēdit, nō esse locum satisfactioni, pro peccatis remissis quidem, non tamè plenè, quoad pœnam temporalem, expiatis. Idem iudicium est de Quinto, & Septimo; tantum enim docēt, neminem post hanc vitam posse mereri quidquam, aut ad Deum, nisi conversus hîc fuerit, converti. Sextus contendit; illius, quod scriptum est; Non habet remissionem in æternum, sed reus erit æterni delicti; eundem sensum esse cum illo, quod apud Matthæum legitur: Non remittetur ei neq; in hoc sæculo, neq; in futuro. Sed quid hoc ad propositum?

Octavus aliud non vult, neque habet; quam hominem illa ad quæ tenetur, dum vivit, præstare debere, & sic seipsum redimere, neque alijs redemptionem suam committere; idque tùm, quòd timendum, nè de redemptione nostra alijs dediti parùm solliciti sint futuri; tùm quòd redimi non possint per alios post hanc vitam, nisi ij, qui se, vt redimi possent, dum viverent hîc dignos fecerunt.

Et certè omnia loca ista tam à proposito sunt aliena, ut ipse credam, Pappum ipsum, quæ ejus videtur esse circumspèctio & doctrina, nūquam cum scriberet, eò valere sensisse, quò jam con- torquere vult: in quo ipsius conscientiam appello.

Taceo hîc, quòd D. Augustinus pœnitentiam inter Sacramenta refert, quòd illi primùm in Apologia concesserunt, jam negant. Item quòd laicus & fœmina possit absolvere non minus atque Sacerdos, vel etiam Pontifex summus.

